

STUDÁNKA

ZPRAVODAJ OBCÍ MALÉ SVATOŇOVICE, PETROVICE, STRÁŽKOVICE, ODOLOV Ročník XXI Únor 2013

1

Z činnosti Klubu českých turistů v naší obci

V sobotu 26. ledna se v restauraci Salamandr uskutečnila výroční schůze KČT. V klubu jsou zaregistrováni třicet čtyři členové a přibyli tři noví. Hodnotila se práce v minulém roce a byl sestaven plán na letošní rok.

A o jaké akce v uplynulém roce šlo? Jedná se hlavně o tři tradiční pochody, jež jsou zařazeny i do celostátního kalendáře turistických akcí: první sobotu v únoru se koná Za zmrzlým Čepelkou, první sobotu v červnu Krvavej Čepelka – ve spolupráci s Rodinným centrem Žaltmánek je zařazena dětská trasa; začíná se četbou pohádky, na trase děti plní různé úkoly, hledají i Lotrandův poklad a v cíli si opečou párek. Odměnou je jim kromě sladkostí i diplom a medaile. Součástí pochodu je i bohatá tombola – a první sobotu v říjnu to je Hvězdíkový výstup na Žaltman. Těchto tří pochodů se v loňském roce zúčastnilo 389 turistů. Je jen škoda, že místní se účastní v mizivém počtu, i když zásluhou pořadatelů (J. Šafář, S. Novotný, J. Skala, A. a P. Nesládkovi, Z. Hübner, J. Černý, manželé Řezníčkovi...) jsou akce vzorně zajištěny. Turisté připravují i zajímavé přednášky s promítáním, vloni to bylo povídání Lukáše Košnera o jeho cestě po Laponsku a pí. Paterová s p. Budou informovali o svých zážitcích z Albánie. Celý minulý rok se nesl ve znamení 90. výročí založení KČT v naší obci. Byly vydány pamětní listy a nové pohlednice.

I v letošním roce se uskuteční všechny tři pochody, mající dlouholetou tradici, nejen zásluhou obětavých pořadatelů, ale i sponzorů, kterými je místní ObÚ, Mikroregion Jestřebí hory a další, a také zajímavé přednášky s promítáním.

Na všechny tyto akce jste srdečně zváni.

Jaromíra Králíčková

Rok 2012 v naší knihovně

Místní knihovna je otevřena v pondělí a ve středu od 14⁰⁰ do 17⁰⁰ hodin. Slouží i pro občany Petrovic, Strážkovic a Odolova.

Registrační poplatek na rok činí 30,- Kč dospělí, děti do 15ti let 15,- Kč.

Občané mají zdarma přístup k internetu během výpůjční doby. V r. 2012 využilo této služby 100 návštěvníků.

Pravidelně odebíráme časopisy: Květy, Praktická žena, Náš útulný byt, Epoque, Mateřídouška, čtvrtletně kreativní časopis Dekor, nově Blesk Hobby, k dispozici jsou starší čísla časopisu Zahrádkář (do r. 2012), ABC, Čtyřlístek, Krkonoše aj.

Pro zlepšení nabídky čtenářům provozujeme výměnný doplňkový soubor knih z MěK v Trutnově, který je u malých i velkých čtenářů velice oblíbený. Jedná se především o úplně nově vydané knihy.

V loňském roce bylo zakoupeno 51 nových knih, proběhly čtyři besedy pro žáky 1. stupně místní ZŠ, spousty výtvarných soutěží, akcí, výstavy zejména pro malé čtenáře.

Jednou z těchto akcí byla soutěž „KNIHOMOL 2012“ a „KNIHOMOLKA 2012“ (kolik kdo přečte dohromady knih a časopisů za rok)...a jak čtení dopadlo?

Nejvíce knížek za rok 2012 již tradičně přečetly sestry A. a K. Eliášovy (133), dalšími jsou sourozenci P. a P. Martincovi (100), K. Máslová (62), A. Dudychová (32), O. a E. Hájkovi (29), Šálená M., Petráčková L., Vavřínová N. (25),

Tišler M. (22) ...

Uživatelé knihovny	
Registrovaní čtenáři celkem	116
Z toho jen čtenáři do 15-ti let	40
Počet návštěvníků : 2030	
Počet výpůjček CELKEM	4455
Počet výpůjček knih	3798
Počet výpůjček periodik	657
Výpůjčky knih podle tematiky	
Beletrie půjčená dospělým	2435
Naučná literatura dospělým	271
Beletrie půjčená dětem	943
Naučná literatura dětem	149

Za Místní knihovnu Hana Kozúbková

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Životní jubileum oslavili a oslaví:

v lednu 2013:

Luboš Odrobiňák
Jaromír Rak
Petr Rudolf
Anna Málková
Dagmar Kostecká
Hana Kozúbková
Iveta Bucková
Wilhelm Schroll
Jiří Špelda

v únoru 2013:

Jaroslav Dvorský
Jaruška Romančáková
Miloslava Kafková
Petr Rudolf
Jana Matysková
Josef Bernard
Jiří Novotný
Miroslav Hájek
Jiřina Nývtová
Anna Brejťrová

v březnu 2013:

Stanislav Exnar
Miroslav Ježek
Josef Friede
Alena Dvořáková
Oldřich Wagenknecht
Marie Hanušová
Jaroslav Volhejn
Libuše Rudolfová
Ilona Prokopová

Noví občanci:

Denisa Králová, Alois Juklíček, Petr Matěják, Vendula Kociánová, Vojtěch Žďárský

Všem našim oslavencům přejeme mnoho životních úspěchů a hlavně zdraví do dalších let.

Besedy se spoluobčany

Ve dnech 23. 1. 2013 – 6. 2. 2013 proběhly v našich obcích besedy se spoluobčany.

Účast v Odolově, ve Strážkovicích i v Petrovicích byla velmi hojná. Občané projednali především opravy komunikací, svoz odpadů. Jednali jsme o stavu budov a památek. Mnoho zajímavých a podnětných připomínek projednalo zastupitelstvo obce dne 4. 2. 2013. Velmi zarážející je absolutní nezájem občanů z Malých Svatoňovic. Besedy se zúčastnili 2 diskutující a starostka obce.

Připravované akce

17. 2. 2013	Dětský karneval – Pod pirátskou vlajkou pořádá: KŽ a RC Žaltmánek začátek ve 14 ⁰⁰ hodin, jídelna SOŠ OOM
8. 3. 2013	Každý něco pro vlast divadelní představení úpických ochotníků v 18 ⁰⁰ hodin, Kulturní klub Malé Svatoňovice
16. 3. 2013	Školní ples pořádá: ZŠ Malé Svatoňovice začátek ve 20 ⁰⁰ hodin, Kulturní klub Malé Svatoňovice
25. 3.–7. 4. 2013	Velikonoce u Studánky zahájení 24.3.2013 v 16 ⁰⁰ hodin Kulturní klub Malé Svatoňovice
12. 4. 2013	Olga Scheinpflugová vzpomínkový pořad 18 ⁰⁰ hodin, obřadní síň
20. 4. 2013	Memoriál Ivany Valnohové závod dětí a mládeže v požárním sportu Fotbalové hřiště Malé Svatoňovice

Na závěr zajímavá informace o velkých sportovních a kulturních akcích, které se připravují:

Mistrovství Evropy atletů - veteránů v silničním běhu, chůzi a krosu

23. 5. – 26. 5. 2013, podrobnosti na www.maratonstav.cz

U nás proběhne závod v sobotu 25. 5. 2013 - štafety, kros

Studánecká Čapkiana – sobota 25. 5. 2013

Mistrovství světa juniorů v orientačním běhu - Malé Svatoňovice – Odolov

30. 6. 2013 – 1. 7. 2013, www.jwoctour.cz

Zpráva o činnosti JSDH a SDH Malé Svatoňovice za rok 2012

Průběžně se provádí údržba techniky a požární zbrojnice, kde se scházíme každý pátek, ale i několikrát v týdnu, pokud je to třeba.

V lednu jsme byli vyzváni HZS TU k dopravní nehodě, střetu dodávky s osobním automobilem v ulici Úpická (prodejna potravin).

V únoru jsme byli vyzváni HZS TU na odstranění spadlého stromu na komunikaci směr Odolov-Jívka, obecním úřadem na shazování sněhu z obecního úřadu, z komerční budovy „Abíčko“ a z mateřské školky. Tradičně se účastníme studáneckého masopustu a proběhlo školení prevence.

V březnu jsme zajišťovali technickou pomoc při motokrosu na stadionu Sparty v Úpici a výjezdové automobily prošly technickou kontrolou. Proběhlo proškolení velitelů, strojníků a obsluhy na motorové pily.

V dubnu jsme uspořádali memoriál Ivany Valnohové pro mladé hasiče a tradičně pálení čarodějnic.

V květnu jsme byli vyzváni HZS TU k požáru věznice v Odolově, kde jsme zjistili, že jde o prověřovací cvičení. Účastnili jsme se okrskového kola v Jívce, Studánecké Čapkiany, dvoudenního specializačního kurzu předurčeným jednotkám pro plnění úkolů na ochranu obyvatelstva v areálu stanice HZS Náchod ve Velkém Poříčí a mytí koupaliště.

V měsíci červnu jsme začali s přípravou stavby přístřešku vedle hasičské zbrojnice (kopání patek a natírání trámů). Také jsme byli vyzváni HZS TU k požáru traktoru a přípojné sekačky na Předních horách (nad Hákovnou). Dále k odstranění stromu nakloněného nad dům, které proběhlo pomocí vysokozdvíže plošiny z HZS TU. Pomáhali jsme při preventivně-výchovné akci "Se Soptíkem na vodě" - ukázky vodní záchranné služby pro děti MŠ a 1. stupně ZŠ na koupališti v M. Svatoňovicích.

V červenci jsme se rozloučili na pohřbu s naším členem Milanem Škodou, který náhle zemřel. Byli jsme vyzváni HZS TU k odklizení naplaveného bahna po přívalem dešti v Petrovicích. Postavili jsme přístřešek vedle hasičárny a jako každoročně zajišťovali materiální a technickou pomoc při pořádání tábora mladých hasičů ve Stárkově a letní škole instruktorů v Malých Svatoňovicích.

V měsíci srpnu jsme pomáhali při přípravě ohňostroje na letní škole instruktorů v Malých Svatoňovicích, připravovali a pořádali jsme naše oslavy ke 140 letům založení sboru a den obce. V rámci výcviku jsme čistili komunikace od bahna při kopání kanalizace v obci a také se zúčastnili jako každý rok soutěže O Pohár jestřebích hor ve Strážkovicích.

V září jsme se zúčastnili soutěže o Mladobudský pohár, postavili jsme několikrát velký stan (např. v Choustníkove Hradišti, Ml. Bukách, Dvoře Králové, Bílých Poličanech, Hradci Králové atd...).

V říjnu jsme se zúčastnili soutěže O posvícenský koláč ve Strážkovicích, oslavili narození nového přírůstku (Jarmily Kopečné a Vladimíra Provazníka). V rámci cvičení jsme na železničním nádraží doplňovali vodu do parní lokomotivy, která projížděla přes naši obec a uspořádali branný závod a cvičný výjezd pro mladé hasiče.

V listopadu jsme v rámci výcviku umyli komunikace v obci při kopání kanalizace. Začali jsme s opravou chladiče, vodní pumpy atd.... u cisterny (CAS25). Na konci měsíce proběhla kontrola jednotky z HZS TU i s cvičným výjezdem.

V prosinci jsme přidali externí přívod vzduchu k CAS 25 RTHP pro rychlejší výjezd a v rámci cvičení jsme s cisternou umyli komunikaci (na Klůčku) od bahna. Pořádali jsme setkání s Mikulášem a čerty a na konci roku jsme, jako každoročně, zajišťovali Silvestrovský ohňostroj.

zpráva vypracována Josefem Vokrouhlikem – velitelem JSDHO Malé Svatoňovice

Zpráva preventisty

V r. 2012 bylo absolvováno 2x školení v Trutnově.

Každoročně je práce preventivně výchovné činnosti zaměřena na předškolní a školní mládež. V loňském roce byla tato činnost rozšířena o besedy v klubu důchodců, organizaci zajišťovali Jarda Vrba a Michal Müller. Besedy proběhly v lednu a v květnu, vždy po dvou hodinách.

V březnu byla za pomoci pánů Kuřitky a Hornycha z HZS v Trutnově uspořádána beseda pro žáky 5. – 9. ročníku ZŠ, která se konala v tělocvičně na horním stupni ZŠ. Žákům byla ukázána výstroj a výzbroj člena výjezdové jednotky a byla použita audiovizuální technika.

Pro žáky MŠ a 1.- 4. ročníku ZŠ bylo 26. června uspořádáno sportovní dopoledne v areálu koupaliště, kde proběhla ukázka Vodní záchranné služby ČČK z Náchoda. Děti byly proškoleny ze základů první pomoci, shlédly ukázku záchrany tonoucího a prohlédly si vybavení člunu. Dále děti překonávaly lano, běhaly požární dvojice a shazovaly lahve pomocí džberových stříkaček.

Jako každoročně byly děti z MŠ, ZŠ a z kroužku MH zapojeni do soutěže PO očima dětí. V červnu byly tyto děti pozvány do hasičské zbrojnice, kde jim byly předány diplomy a věcné ceny.

zpráva byla vypracována Ivanou Vosykovou – preventistkou obce

Zpráva vedoucí mládeže

V současné době je v kroužku mladých hasičů registrováno 16 členů, z toho 14 aktivních.

Mladí hasiči se scházejí pravidelně každé pondělí mezi 16⁰⁰–17⁰⁰ v hasičské zbrojnici, kde trénují na závody různého charakteru. V zimním období jsou kroužky zpestřeny hrami.

Mladí hasiči se v loňském roce zúčastnili těchto závodů: Memoriál Ivany Valnohové v Malých Svatoňovicích, hry Plamen v Úpici, šedesátkování v Jaroměři, ZPV a požárních dvojic v Libňatově a ZPV v Hajnicích – zařazeno do hry Plamen.

Pro mladé hasiče byly uspořádány i mimořádné akce jako:

- bobování v Radvanicích a spaní v hasičské zbrojnici
- exkurze na HZS Dvůr Králové nad Labem + polygon Trutnov
- nocleh u Soptíka + muzeum papírových modelů Police nad Metují (branný závod a cvičný výjezd)
- Mikulášská nadílka

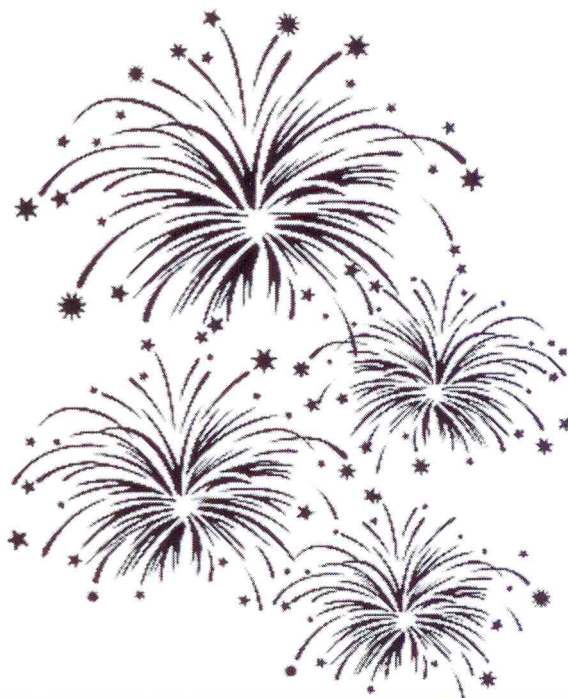
zpráva byla vypracována Ivanou Vosykovou – vedoucí mladých hasičů

Ohňostroj 2012

Letošní silvestrovský ohňostroj byl opět velmi působivý. Ke zduchu celé akce přispělo i příznivé počasí. Občané Malých Svatoňovic i přilehlých obcí jej považují za přirozené ukončení starého roku a příležitost k vzájemnému setkání a k oslavě. Je úžasné vidět, jak si o půlnoci lidé vzájemně přeji zdraví a úspěchy v novém roce. Celá atmosféra na Vás dýchne přátelstvím a dobrou vůlí. Ke zduchu celé akce přispívá zázemí a služby poskytované místními hasiči.

Ohňostroj i celé prostředí je natolik příjemné, že jsou lidé ochotni přispět na jeho uspořádání finančními dary. Zde Vám přinášíme seznam všech, kteří se zasloužili svým příspěvkem o zpříjemnění loňského Silvestra.

svatoňovičtí hasiči

1	Obec Malé Svatoňovice	22	p. Žofková
2	MALOSVATOŇOVICKÁ, s.r.o. - daňové poradenství	23	p. Šilhavá
3	Kamil David - zednické práce	24	Špeldová Jaroslava, M.Sv.
4	Martínkovi – pedikúra	25	Davidovi
5	Zdena Šretrová, Malé Svatoňovice	26	Švidroňová Vladimíra
6	Švejdovi, Malé Svatoňovice	27	Dančovi, Strážkovice
7	p. Švandová	28	Krestovi, Drlička
8	D + L Badalcovi	29	p. Eliášová (paneláky)
9	Jukličková	30	Špetlovi
10	Milan Juklíček a Lojzík	31	Herzigovi
11	Müllerová Marie	32	Plíškovi
12	p. Kucharíková	33	Cyrda (Josef Jiránek)
13	Kačerová Hana	34	p. Maxa, Velké Svatoňovice
14	Hronešová Iva	35	Piky (David Rezníček)
15	p. Řehák s manželkou	36	Vaňek Petr
16	Prokopovi (Stodoly)	37	Vaněk M. st.
17	p. Monček Ladislav, M.Sv.	38	Jörkovi
18	Jaroslav Souček ml.	39	p. Těžký
19	Valášková Jana	40	Vladimír Provazník
20	Lev	42	a několika anonymním dárcům
21	Eva Hylmarová		

Celkem bylo vybráno 14.506 Kč. Ohňostroj stál 15.000,- Kč. Rozdíl byl uhrazen Sborem dobrovolných hasičů z prodaného občerstvení při ohňostroji.

Střípky ze života Žaltmánku

Rodinné centrum Žaltmánek z Jestřebí hor, o.s. organizuje různé aktivity pro příjemné trávení volného času jak pro malé, tak i velké. Mezi tyto aktivity patří především kroužek juda, lekce Power boxu a Body stylingu, taneční pro dospělé, pravidelná herna a tvořivá odpoledne, dětská trasa pochodu Krvavý Čepelka a další.

Judo

Od října 2012 mají děti ve věku 5–15 let možnost navštěvovat každou středu kroužek juda, pod vedením Mgr. Josefa Vrbaty. Tento druh sportu je pro děti naprosto ideální, formou hry a zábavy děti zlepšují nejen svou fyzickou kondici, ale naučí se i respektu a disciplíně. Rodiče určitě ocení, že se jejich ratolesti naučí také správně padat.

Lekce Power boxu a Body Stylingu – „Chcete zatočit s kily navíc?“

V roce 2013 pokračují hodiny Power boxu a Body stylingu na prvním stupni ZŠ v Malých Svatoňovicích. Jedná se o energeticky vydatné cvičení, které zahrnuje bezkontaktní prvky odvozené z úpolových sportů (úder, kopy, kryty, rotace, švihové techniky), dále základní techniky známé z aerobiku a obdobných pohybových aktivit. Součástí přibližně 70-ti minutového cvičení jsou i posilovací prvky zaměřené na formování a zpevnění problémových partií (hýždě, stehenní svaly, svaly horní poloviny těla a paží). Všechna cvičení jsou prováděna v maximální intenzitě na rytmickou a melodickou hudbu. Frekvence technik se pohybuje v rozsahu 130 – 165 BPM. Na závěr jsou vždy prováděna protahovací a strečinková cvičení.

Cvičení probíhají každé pondělí od 19⁰⁰ hodin v tělocvičně na výše uvedené škole – vchod ze zahrady. Potřebujete jen cvičební obuv, vhodný cvičební úbor, pitný režim a samozřejmě chuť ke cvičení.

Cvičení vede licencovaný instruktor Fitboxu a Pump fx Mgr. Josef Vrbata, který se těší na Vaši účast.

Mgr. Josef Vrbata

Taneční

Letos již podruhé probíhají taneční pro dospělé pod vedením manželů Poznarových. Pokud jste se nestihli přihlásit a rádi byste se zúčastnili kurzu příští rok, můžete si rezervovat své místo již nyní na info@zaltmanek.cz nebo na tel. 605287111.

Tanečky pro dětičky

Pro školní rok 2013/2014 plánujeme otevření kroužku „tanečky pro dětičky“. Kroužek bude určen dětem I. stupně ZŠ. Rádi bychom vyšli vstříc rodičům a dětem, kteří mají o tento typ kroužku zájem a velmi by uvítali jeho otevření v místě bydliště. Pokud máte zájem se přihlásit, ozvěte se na info@zaltmanek.cz nebo na tel. 774541544.

Herna a tematická tvořivá odpoledne

Srdčně Vás zveme do naší útulné herny plné hraček, kam můžete přijít každé úterý dopoledne mezi 9³⁰–11³⁰. Herna je vhodná především pro naše nejmenší děti. Nepravidelně organizujeme také tematická tvořivá odpoledne. Pro aktuální info sledujte náš web www.zaltmanek.cz.

Pokud máte námět na rozšíření aktivit Žaltmánku, nebo se chcete zapojit do naší činnosti, ozvěte se nám.

Dr. Karel Řehák jubilující

Na sklonku minulého roku (1. 12. 2012) završil sedmou životní desítku. Se svým důchodovým věkem ale hned zkraje svedl vítěznou válku „za nezávislost“. Řehákovy profesní pedagogické zkušenosti (především v aprobační i zájmové sféře naší mateřštiny a historie), k tomu jeho rodné i životní souřadnice kraje Boženy Němcové, Aloise Jiráska a sourozenců Čapkových, a v neposlední řadě nepolevující chuť se o výsledky svého soukromého literárně-historického bádání dělit jak s hledištěm laiků, tak auditoriem zasvěcených, ve výsledném průmětu sehrály a dosud sehrávají své...

S angažmá Dr. Karla Řeháka je mezi léty 2006 – 2012 významně spojeno přes třicet regionálních akcí – povětšinou přednášek na čapkovské téma, též ho ale potkáváme v roli zkušeného porotce (vyhodnocení uměleckých soutěží) či jako aktéra erudovaných úvahových prologů v nejrůznějších kulturních pořadech, nejčastěji pořádaných v kulturních domech, klubech, muzeích a školských zařízeních Trutnova, Úpice a Malých Svatoňovic.

Dr. Karel Řehák, místopředseda Společnosti bratří Čapků v Malých Svatoňovicích, je autorem původního projektu Studáneckých Čapkian a pravidelným básnickým korespondentem vlastivědného sborníku Rodným krajem.

Do nové životní desítky mu přejeme pevné zdraví a nepolevující badatelský i tvůrčí básnický elán.

Mgr. Jaroslav Dvorský, Malé Svatoňovice

Masarykova letecká liga v Malých Svatoňovicích

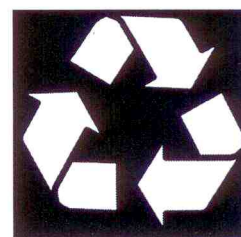
Neodmyslitelnou součástí spolkového života mnoha obcí a měst prvorepublikového Československa byl spolek Masarykova letecká liga (dále MML), jehož úkolem bylo šíření modelářství a plachtařského výcviku mezi nejširšími vrstvami obyvatelstva. Zásadou MML pronikalo letecké modelářství do škol, bylo šířeno ve vlastních kursech, byly organizovány přednášky a kurzy o letectví a zajišťován plachtařský výcvik. K založení MML došlo na jaře 1926 a pojmenována byla po prvním čs. prezidentovi T. G. Masarykovi.

Podobně jako jinde v Československu, tak i v Podkrkonoší byla MML aktivní. Její místní skupiny vznikly v Trutnově, Úpici, Hronově či v Jaroměři. Také v Malých Svatoňovicích existovala místní skupina MML, jejíž ustavující valná hromada proběhla 5. října 1931. Předsedou skupiny byl zvolen ředitel dolů Jindřich M. Vlček (1880–1940), který tehdy stál prakticky v čele všech spolků v obci. Místopředsedou se stal mistr v továrně Bedřich Doležal, jednatelem elektrotechnik Václav Brejtr a pokladníkem učitel Miroslav Valenta. Nedlouho po Malých Svatoňovicích vznikla místní skupina MML také v Úpici. Její ustavující valná hromada proběhla 6. listopadu 1931 a historicky prvním předsedou spolku se stal výrobce sodovek Karel Teplý.

Na jaře 1932 se připomíná při MML v Malých Svatoňovicích modelářský kroužek s 15 členy, kteří se scházeli každý čtvrtek večer. V novinové zprávě se lze dočíst, že členové kroužku stihli již postavit osm modelů letadel o rozpětí 1,5 m. Pravděpodobně od počátku roku 1933 zahájil činnost Plachtařský odbor MML v Malých Svatoňovicích. Další informace o MML v obci již nemáme. Ozvou se pamětníci, kteří chodili do modelářského kroužku?

Ondřej Vašata, Muzeum Podkrkonoší v Trutnově

Kde je pravda o třídění odpadů, aneb bouráme mýty

Taky jste viděli, jak svozová firma vysypala vytríděný odpad na jednu hromadu? Taky to máte ke kontejnerům na tříděný odpad daleko? Anebo netřídíte, protože to stejně nikdo nedělá? Omyl! My Vás o tom přesvědčíme.

Proč bych třídil, když to nikdo nedělá?

V České republice aktivně odpady třídí dvě třetiny obyvatel. Většina Čechů tak považuje třídění za běžnou součást každodenního života. Nemusíme ihned třídít vše, stačí projevit dobrou vůli a začít třeba jen s plasty či papírem.

Mám to daleko ke kontejneru

Nemáte. Průměrná vzdálenost ke kontejnerům na tříděný odpad je v současné době 106 metrů, ale stále se zkracuje. Podle průzkumů jsou lidé ochotni jít k barevným kontejnerům i o čtyřicet metrů dál. Sběrná síť se neustále zahušťuje, k dispozici je už téměř 215 tisíc kontejnerů na tříděný odpad! A navíc nemusíte ke kontejneru chodit účelově – vezměte psa na procházku, nebo se tam stavte při cestě do práce.

Nemám doma místo na tolik odpadkových košů

Nemusíte mít vyčleněnou místnost na odpadky! Ani nemusíte pořizovat speciální nádoby, i když dnešní moderní kuchyňské linky už dělené koše na tříděný odpad mají. Stačí třeba jen papírová krabice na papír a igelitová taška na plasty. Anebo dejte prostor dětem. Jejich fantazie nezná mezí a třeba u Vás doma vznikne originální a účelný prvek.

Třídít je jen móda, brzy to skončí

Myslíte? Odpady se vlastně třídí už odnepaměti. Především na vesnicích se odpad, zejména z kuchyně, využíval v zemědělství. Od padesátých let minulého století jsme pak začali třídít a sbírat papír ve školách, v sedmdesátých letech se objevily první kontejnery na sklo a o dvacet let později pak i na plasty. Třídění odpadů se rozmáhá v posledních dvaceti letech ne proto, že je to módní záležitost, ale proto, že je to způsob úspory energií, jejichž spotřeba stále stoupá.

Svozové firmy stejně odpad vysypou na jednu hromadu

Proč by to dělaly? Připravovaly by se o peníze. Za každou uloženou tunu odpadů na skládce totiž musí platit a tak je pro ně výhodnější jednotlivé komodity předat dále. V České republice je dostatek zpracovatelů, kteří vytríděný odpad umí zpracovat jako druhotnou surovinu nebo ji recyklovat na hotové výrobky, se kterými se běžně setkáváme.

Proč tedy popeláři sesypávají všechny kontejnery do jednoho vozu?

Protože některá auta mají přepážku – podobně jako kontejnery na bílé a barevné sklo – a mají možnost odvést více odpadů najednou. Znehodnotit vytríděný odpad tak může jen jedinec, který např. vylije olej do kontejneru na papír. Ale to už je o zodpovědnosti každého z nás.

Nápojové kartony

Nápojové kartony, které jsou známé i jako tetrapaky, jsou krabice na mléko, džusy, víno a jiné potraviny. Nápojové kartony jsou ze sedmdesáti procent tvořeny vysoce kvalitním papírem, který obalu dodává potřebnou tuhost, a dalšími vrstvami, jako jsou polyetylenové fólie, případně hliníková fólie, které zajišťují nepropustnost obalu vůči kapalinám, plynům, nebo UV záření. Takto vrstveným obalům se říká kompozitní nebo také kombinované obaly. Právě proto, že jsou tyto krabice vyráběny z velmi kvalitního papíru, jsou cennou surovinou pro výrobu kvalitního recyklovaného papíru. Proto se již od roku 2003 na různých místech ČR sbírají, dotřídí a zpracovávají.

Použité nápojové kartony v domácnosti je dobré vypláchnout velmi malým množstvím vody a nechat okapat, tak zabráníte případnému vzniku zápachu a můžete je tak doma neomezeně dlouhou dobu skladovat. Pak je již stačí odložit na správné místo. Symbolem pro sběr nápojových kartonů jsou oranžové samolepky, které označují nádobu, do které je možné nápojové kartony odložit. Obce mají několik možností, jak nápojové kartony sbírat. Jednak je možné obaly sbírat do samostatných nádob a kontejnerů, jako například v Praze, Liberci, či v Olomouci, nebo do již stávajících kontejnerů na papír nebo na plasty. Tuto variantu zvolilo i město Vysoké Mýto, protože je z hlediska provozních nákladů nejlevnější. V takovém případě se jen na kontejner s plasty nalepí oranžová samolepka a nápojové kartony se mohou sbírat do jedné nádoby společně s plastovými obaly. Obsah barevných kontejnerů se totiž v každém případě musí ještě dotřídít na dotřídovací lince, kde se musí zbavit nečistot, roztrždit na jednotlivé druhy a slisovat, teprve potom je možné předat je k recyklaci. V případě Vysokého Mýta se tak z obsahu žlutého kontejneru vytrídí jedna hromádka navíc – nápojové kartony. Nápojové kartony je možné sbírat i do plastových pytlů, tato metoda je vhodná hlavně do zástavby s rodinnými domy.

Vytríděné a slisované nápojové kartony se převážejí do papíren, kde se rozvláknují stejně jako sběrový papír. Takto se získá velmi dlouhé papírenské vlákno a vyměť, tvořený polyetylenem a někdy i hliníkem, který je možné dále zpracovávat na nové výrobky nebo na jednotlivé suroviny, nebo se po důkladném vysušení mohou použít pro výrobu energie. V naší republice nápojové kartony zpracovávají papírny ve Větrní. Druhou variantou pro recyklaci nápojových kartonů je výroba stavebních desek. Při tom se nápojové kartony nadrtí na malé kousky, rozprostřou se do formy a při teplotách přes 200°C se lisují. Roztavený polyetylen funguje jako pojidlo, které celou desku pevně spojí. Výsledný materiál se používá podobně jako sádkokarton, ale vyrábějí se z něj i tepelně izolační panely, ze kterých se staví celé domy. V Česku už jich stojí několik desítek a staví se nové. Celý systém provozuje společnost Flexibuild z Brna, jedná se o technologii již vyzkoušenou a fungující. V jiných zemích se do desek přidávají další plnidla a pak slouží k výrobě nábytku, školních lavic a dalších výrobků.

Sklo

Sklo, které se v domácnostech stává odpadem, jsou převážně lahve od nápojů, zavařovací sklenice nebo rozbité skleničky. Pro uložení těchto odpadů je šikovným řešením plastová nebo kovová krabice či kbelík i pevnější taška. Místem, kde budete doma uchovávat tříděný skleněný odpad před odnesením do kontejneru může být komora či sklep.

Sklo se vhazuje do zeleného nebo bílého kontejneru. Pokud jsou k dispozici oba, je důležité třídít sklo i podle barev. Do zeleného kontejneru můžeme vhazovat barevné sklo, například lahve od vína, alkoholických i nealkoholických nápojů. Vhodit do zeleného kontejneru můžete také tabulové sklo z oken a ze dveří. Do bílého kontejneru vhazujte sklo čiré, tedy sklenice od kečupů, marmelád či zavařenin a rozbité skleničky.

Pokud na stanovišti kontejnerů je pouze zelený kontejner na sklo, pak do něj dávejte sklo bez ohledu na barvu. Vytríděné sklo není nutné rozbíjet, bude se dále třídít! Díky svým vlastnostem se dá skleněný odpad recyklovat do nekonečna.

Do kontejnerů na sklo nepatří keramika a porcelán. Nepatří sem ani autosklo, zrcadla nebo třeba drátované sklo, zlacená a pokovená skla. Vratné zálohované sklo vračejte zpět do obchodu.

Používání tříděného skleněného odpadu představuje ve sklárnách obrovské úspory energií a také náhradu primárních surovin. Do vsádky může přijít podle technologie 60 – 85 % tříděného skla. Střepty, které tvoří součást sklářského kmenu, jsou společně s jeho dalšími částmi taveny při teplotách kolem 800-1400°C. Z roztavené hmoty je možné vyfouknout nebo odlít nové výrobky. Velkou výhodou recyklace skla je fakt, že ho lze recyklovat neomezeně stále dokola.

Z vytríděného skla se vyrábí nejčastěji obalové sklo - lahve na minerálky, alkohol a pivo a jiné skleněné výrobky. Sklo se dále používá pro výrobu tepelných izolací – skelné vaty a pěnového skla nebo jako přísada do speciálních druhů betonů a do brusných hmot.

TU LAHEV SI MŮŽEŠ DOPÍT

I VENKU, TÁTO...

Své příspěvky zasílejte na adresu: studanka.ms@seznam.cz (uzávěrka 5. 4. 2013)

Archiv časopisu Studánka naleznete na www.malesvatonovice.cz

Schůle při kostele sv. Jana Křtitele spolu s komorním orchestrem „Gaudium Musica“
Vás srdečně zvou na

MALÝ VELIKONOČNÍ KONCERT

neděle 31. března 2013 v 17.00 hodin
v kostele Panny Marie Sedmiradostné
v Malých Svatoňovicích

uslyšíte skladby od:

J. S. Bacha

G. F. Händela

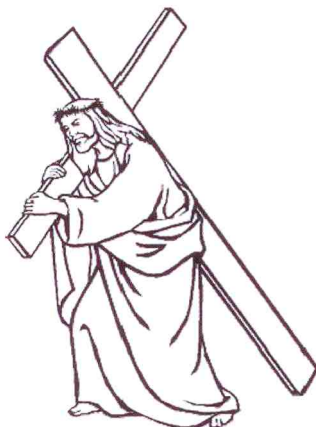
A. V. Michny

G. B. Pergolesiho

a dalších českých i světových skladatelů

Večerem provází Pavel Staněk

Vstupné dobrovolné

Prodejna smíšeného zboží v Odolově

**je otevřena od ledna
2013**

Otvírací doba:

Po 7⁰⁰–14³⁰

Út 7⁰⁰–16⁰⁰

St 7⁰⁰–14³⁰

Čt 7⁰⁰–16³⁰

Pá 7⁰⁰–14³⁰

So 7⁰⁰–10⁰⁰

Na Vaši návštěvu se těší
Michaela Valčíková
tel: 499 886 254

Mateřská škola v Malých Svatoňovicích vyhlašuje

ZÁPIS

**děti do Mateřské školy v Malých Svatoňovicích
pro školní rok 2013/2014**

Zápis dětí se koná dne **25. dubna 2013**

v budově mateřské školy

10⁰⁰–11³⁰ a 14⁰⁰–16⁰⁰ hod.

Do mateřské školy se přijímají děti starší 3 let.

Na základě vyjádření praktického a odborného lékaře se mohou přijímat i děti s vývojovými poruchami, s vadami řeči i tělesně nebo mentálně postižené.

Ředitelka mateřské školy rozhodne o zařazení dítěte do předškolního zařízení, a to zpravidla k začátku školního roku.

Na základě podané přihlášky je možno přijmout dítě i během roku, ale pouze v případě, že se uvolní místo.

Eva Příbylová